

Posvet

“DOKTORSKI ŠTUDIJI V SLOVENIJI”

Študentski vidik bolonjskega doktorskega študija

Jelena Štrbac, predsednica Odbora za visoko šolstvo
Študentske organizacije Slovenije

Ljubljana, marec 2010

Kako doktorski študij vidiyo študenti?

- 8. raven izobrazbe
- višji naziv
- **razvrednotenje doktorata zaradi "bolonje"**
- 3 leta študija
- **daljšanje študija**
- doktor znanosti
- akademska kariera
- znanost
- **brezposelnost**
- doktorska disertacija
- **veliko finančno breme/denar**
- **večmesečna negotovost glede financiranja**
- **problem s prehajanjem in priznavanjem**
- premalo informacij
- raziskovanje
- predavanja
- poglobljen študij literature
- **vnaprej propadel projekt**

Pogled "od zunaj": evropska dimenzija

- DOSTOPNOST: posamezniku, ki je zaključil drugostopenjski študij
- KAKOVOST: programske evalvacije
- FINANCIRANJE
- PRILOGA K DIPLOMI: prepoznavne kompetence

Kako doktorski študij opredeljuje zakonodaja?

Doktorski študijski programi študentom omogočajo **poglobljeno razumevanje teoretskih in metodoloških konceptov** ter usposobljenost za samostojno razvijanje novega znanja in reševanje najzahtevnejših problemov s preizkušanjem in izboljševanjem znanih ter odkrivanjem novih rešitev, za vodenje najzahtevnejših delovnih sistemov ter znanstvenoraziskovalnih projektov s širokega strokovnega oziroma znanstvenega področja in razvijanje kritične refleksije. Obvezen sestavni del teh programov so tudi temeljne ali aplikativne raziskovalne naloge.

Cilji in izhodišča za oblikovanje študijskih programov se podrobneje določijo v **nacionalnem ogrodju visokošolskih kvalifikacij**, ki ga sprejme Svet Republike Slovenije za visoko šolstvo.

Realizacija

2 modela v Evropi:

1. Individualni študijski program
 - (ne)formalni odnosi: mentor – kandidat
 - ni jasno strukturirane organizacije izobraževanja
2. Strukturiran program
 - znotraj raziskovalnih skupin
 - znotraj raziskovalnih/ diplomskih/ doktorskih šol

Realizacija (2)

- sistematično razumevanje področja študija
- sposobnost promovirati družbeni in kulturni napredek v družbi znanja znotraj akademskega in poklicnega okolja
- kompetence za samostojno in neodvisno raziskovanje

Doktorski študenti:

- so raziskovalci, ki ustvarjajo novo znanje
 - cilj ustvarjanje novega znanja in razvoj družbe
 - tako preko bazičnih kot aplikativnih raziskav
 - imajo možnost zaposlitve kot raziskovalci na raziskovalnih institutih
- nujne razmere, ki spodbujajo vključevanje doktorskih študentov v delo na raziskovalnih oddelkih, tudi v gospodarstvu

Tukaj in sedaj!

Financiranje doktorskega študija

- zakaj financirati doktorski študij
 - dostopnost
 - vlaganje v razvoj
 - ker 2. bolonjska stopnja ni enaka magisteriju znanosti

Problemi pri financiranju

- normirana šolnina
 - izključenost finančno bolj zahtevnejših programov
 - breme šolnine se ne sme prevaliti na študenta
- vračanje sofinanciranja
 - novost brez premisleka in analiz stanja
 - breme za študenta
 - nedefinirane posebne okoliščine
 - bojazen vpeljave katere od oblik šolnin tudi na 1. in 2. stopnji
- upad deleža sofinanciranja v zadnjih letih

Problemi pri financiranju - pogoji

- humanistika in družbene vede – težje doseganje pogojev za sofinanciranje
- (ne)zadostno število mentorjev
- predlagamo: omejitev števila vpisnih mest na tako, kjer se lahko zagotovi pogoje za kakovostno raziskovalno delo

Tukaj in sedaj!

Prehodi na doktorski študij

- nujno priznavanje izobraževanja na "starih programih" po poenotenem sistemu
- problem podaljševanja in dodatne šolnine za "stare magistre"

Tukaj in sedaj!

Razvrednotenje doktorskega študija

- neustrezna ureditev ravni izobrazbe
- neprimerljivost s starimi programi
- masifikacija doktorskega študija
- izgublja se pomen in specifika doktorskega študija

Smernice bolonjskega doktorskega študija

- interdisciplinarnost – skupni programi
- mednarodno in medkulturno povezovanje
- transparentnost
- predhodna priprava na raziskovalno delo (že na 1. in 2. stopnji)
- sprotno vključevanje v raziskovalne projekte

*"Povej mi in bom pozabil,
pokaži mi in si bom zapomnil,
vključi me in bom razumel."*

Smernice bolonjskega doktorskega študija (2)

- skrb za karierni razvoj doktoranta
 - razvoj kompetenc, ki omogočajo karierni razvoj in vključevanje v raziskovalno ali gospodarsko sfero
- povezovanje z drugimi raziskovalnimi središči
- povezovanje z gospodarstvom
 - problem že na 1. in 2. stopnji

Smernice bolonjskega doktorskega študija (3)

- status študenta
- imeti več kot 1 mentorja
 - ima primerne kompetence, ki se jih nenehno preverja
 - izvajanje usposabljanj za mentorje
 - vprašanje preobremenjenosti mentorjev

Hvala za pozornost!

jelena.strbac@studentska-org.si